

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXARELATIVA AL DRET A LA SALUT (RÈGIM FUNCIONARIAL)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 4 de març de 2022, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- És treballadora municipal. Li van tramitar una incapacitat laboral temporal el dia 10 de febrer, data en la qual tenia programada una intervenció quirúrgica. La previsió de recuperació era d'un mínim de dotze dies.
- El 14 de febrer va rebre una trucada d'Inspecció Mèdica en la qual li preguntaven el motiu de la baixa i, quan va respondre que li havien extirpat un quist, li van demanar més detalls. Es va negar a facilitar més informació i la van informar que ho comunicarien a l'Ajuntament.
- Tres dies després, va rebre una altra trucada d'Inspecció Mèdica per donar-li una cita presencial. Els va informar que no hi podia acudir perquè no tenia mobilitat i, a més, vivia fora de Barcelona. Va aprofitar per recordar-los que la incapacitat laboral temporal era de dues setmanes si la recuperació anava com estava previst. Tot i així, la van citar per al dia 14 de març. No va acudir a la cita perquè ja tenia l'alta mèdica.
- S'havia sentit assetjada per aquesta actuació de la Inspecció Mèdica i considerava que no es van respectar ni la confidencialitat ni el seu procés de recuperació després d'una intervenció quirúrgica. Tampoc es va respectar el criteri mèdic.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a la **Gerència de Persones i Desenvolupament Organitzatiu** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 21 de març de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 20 d'abril de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

Conforme a l'Acord de condicions comunes dels empleats municipals, l'Ajuntament pot verificar l'estat de malaltia o accident mitjançant reconeixement a càrrec de personal mèdic. La negativa de l'empleat o empleada als reconeixements esmentats determina la suspensió dels drets econòmics establerts a càrrec de l'Ajuntament. Aquest acord té fonamentació jurídica en la Llei 6/2018, de 3 de juliol, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2018, que disposa que cada administració pública pot determinar, prèvia negociació col·lectiva, les retribucions que ha de percebre el personal al seu servei, en situació d'incapacitat temporal, per completar les prestacions fins a l'import íntegre de les retribucions de l'empleat o empleada.

L'Ajuntament va licitar la contractació de "serveis mèdics de suport i seguiment en els processos de baixa per malaltia, i realització d'informes de valoració de situació de malaltia que puguin afectar el personal que presta serveis, tant a l'Ajuntament de Barcelona, com als instituts municipals i altres organismes adherits". El contracte tenia per objectiu supervisar els processos de malaltia del personal i elaborar informes de valoració de les sol·licituds per prestació econòmica a través d'accions mèdiques de comprovació i suport a les persones treballadores en situació d'incapacitat temporal (IT), d'acord amb l'Acord de condicions de treball.

El Plec de prescripcions tècniques determina el procediment operatiu. L'apartat 2.1 del plec es refereix a la prestació del servei de suport i seguiment en els processos de baixa per malaltia del personal municipal i estableix el següent:

"2.1.1. El Servei d'Inspecció Mèdica de l'Ajuntament i, si escau, les unitats o organismes corresponents de l'Ajuntament, han de facilitar diàriament al personal mèdic de l'empresa contractada les baixes existents. Amb aquesta informació, es duen a terme les accions mèdiques que permeten un coneixement profund de l'estat d'incapacitat del malalt. Inclouen visites domiciliàries, citacions, etcètera, encaminades al seguiment correcte dels processos patològics, amb total garantia de la qualitat humana i professional de l'empresa contractada, per tal de donar un servei de reforç al circuit existent, i que comporti l'assessorament adequat que necessita el personal afectat per assegurar-ne una recuperació òptima, garantint la confidencialitat de les dades durant tot el procés.

2.1.4. L'empresa adjudicatària ha de fer les primeres accions mèdiques en un termini màxim de 48 hores a partir del moment en què se li comunica la baixa.

2.1.5. L'empresa adjudicatària ha de revisar i verificar mèdicament les baixes existents en un termini màxim de 15 dies comptadors des de la primera acció mèdica i, posteriorment, amb una periodicitat mensual fins a l'alta en la situació d'incapacitat temporal del treballador o treballadora.

2.1.6. L'empresa adjudicatària ha de trametre, en un termini màxim de tres dies, un informe a la Inspecció Mèdica de l'Ajuntament i, si escau, directament a la Direcció de Serveis de Gestió i Relacions Laborals, per cada baixa amb la informació mínima que s'indica a continuació:

- Causa que motiva la baixa, respectant la normativa aplicable a les dades confidencials dels malalts.
- Existència de relació o no amb l'activitat laboral que desenvolupa el treballador o treballadora per comunicar-ho, si s'escau, al Servei de Prevenció de Riscos de l'Ajuntament.
- Data prevista de reincorporació del treballador a la feina.
- Possibles gestions per fer, encaminades a agilitar el procés de recuperació.”

A continuació, citen literalment l'apartat 2.2. del Plec de condicions tècniques, relatiu a possibles cobertures econòmiques derivades de malaltia o accident, tant dels mateixos treballadors, com amb relació a familiars a càrrec.

Hi ha constància d'una queixa recent, d'una treballadora del Consorci de Biblioteques de Barcelona, i es va donar la resposta següent per part del Consorci:

“Respecte a les incidències que esmentes en el tracte rebut per part de les persones que et van atendre telefònicament, les informarem i, si escau, demanarem que corregeixin allò que calgui millorar.”

D'acord amb la informació emesa pel cap del Servei de Prevenció, i segons consta a l'acta de la sessió del Comitè General de Seguretat i Salut Laboral d'1 de gener de 2021, consta al torn obert de paraules:

“CGT pregunta si hi ha algun protocol d'actuació per a la Inspecció Mèdica, ja que al segon dia de baixa ja estan trucant al treballador o treballadora i el tracte no és el correcte.

L'Administració respon que sí que disposen d'un protocol d'actuació, i que no està d'acord amb aquesta afirmació, ja que té constància de la bona pràctica de l'empresa d'Inspecció Medica; afegeix que si hi ha algun cas en particular que no hagi rebut el tracte correcte, s'envii un correu electrònic per informar del cas, i així parlar-ho amb l'empresa.”

L'Ajuntament manté reunions periòdiques de seguiment del programa amb l'empresa adjudicatària, TEBEX. L'empresa presenta una memòria de processos d'incapacitat temporal per malaltia comuna que serveix de base per a la presa de decisions en relació amb programes preventius de la salut. Igualment, les memòries anuals del servei es tracten en el si dels comitès de seguretat i salut laboral de l'Ajuntament.

No hi ha constància de queixes més enllà de les indicades, que hagin fet necessari intensificar el seguiment ordinari, ni establir sistemes de control adicional sobre la qualitat del servei.

CONSIDERACIONS

1. La legitimitat de la intervenció d'una mútua en el control de les persones treballadores afectades per una incapacitat

La incapacitat temporal és el temps durant el qual una persona treballadora no pot fer la seva feina, ja sigui per malaltia o per accident. Durant aquest temps, les persones

treballadores tenen dret a cobrar una prestació per incapacitat temporal que no cobreix el 100% del salari de la persona quan es troba en actiu (article 171 i següents del Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social).

L'Ajuntament, per millorar aquesta situació vers el seu personal, va acordar completar les prestacions fins a l'import íntegre de les retribucions dels i les treballadores a l'Acord regulador de les condicions de treball dels empleats públics de l'Ajuntament de Barcelona.

Per tal d'acollir-se a aquest acord, les persones afectades s'han de sotmetre a la possibilitat que una mútua verifiqui l'estat de malaltia o accident, mitjançant el reconeixement per part d'un metge o metgessa. Per tant, la negativa de la persona treballadora a sotmetre's a aquest control mèdic compromet el seu dret a obtenir el complement de la retribució salarial.

Convé recordar que el **Reial decret 625/2014**, de 18 de juliol, pel qual es regulen determinats aspectes de la gestió i el control dels processos per incapacitat temporal durant els 365 dies de la seva durada, **faculta les mútues a dur a terme reconeixements mèdics a les persones treballadores al llarg del procés d'incapacitat temporal**.

2. La temporalitat de les actuacions de comprovació

En el cas objecte d'estudi, la persona interessada no qüestionava la intervenció de la mútua, sinó la temporalitat, ja que la van contactar tres dies després de ser intervinguda quirúrgicament, tal com havia comunicat a l'Ajuntament. Per tant, es trobava en una situació de convalescència i, així i tot, la van citar per fer-li un reconeixement. Així, sembla lògic que la treballadora se sentís qüestionada i sotmesa a un control i una vigilància desproporcionats.

Segons el Reial Decret 625/2014, **les mútues poden contactar amb la persona treballadora en el moment que considerin, després de rebre el comunicat de baixa mèdica**. De fet, l'única limitació temporal imposada a les mútues és que passin quatre dies hàbils des de la comunicació d'una citació fins que aquesta es faci efectiva (article 9.3).

Ara bé, tot i que la normativa aplicable no conté una limitació temporal per a les actuacions de comprovació i control de la mútua, **el plec de condicions tècniques municipals disposa que l'empresa adjudicatària ha de dur a terme les primeres accions mèdiques en un termini màxim de 48 hores a partir del moment en què se li comuniqui la baixa** (apartat 2.1.4 del plec).

Així mateix, se li imposa que, en un termini màxim de 3 dies hàbils, trameti un informe a la Inspecció Mèdica municipal, en què aporti una informació mínima de cadascuna de les baixes (apartat 2.1.6 del plec).

Per tant, el compliment de les obligacions contractuals duu la mútua a fer les actuacions de comprovació en un termini breu, cosa que, a parer de la Sindicatura de

Greuges, pot semblar que obeeix més a l'interès municipal per reduir l'absentisme que a l'interès de fer un seguiment de l'evolució de la salut de la persona treballadora.

Amb aquests terminis tampoc sembla que es tingui en consideració la diversitat de situacions de salut en les quals es poden trobar les persones treballadores. **La Sindicatura de Greuges creu que seria desitjable que les cites de les mútues es programessin en funció de la patologia declarada. Entenem que aquest sistema seria més respectuós amb la persona afectada.**

En qualsevol cas, **és important que les persones treballadores afectades per una incapacitat coneguin el seu dret a presentar reclamacions contra una mútua, davant el que considerin una mala praxi.** Les mútues han de disposar de full de reclamacions i les reclamacions que rebin s'han de traslladar a la Direcció General d'Ordenació de la Seguretat Social en el termini màxim de 10 dies.

3. La confidencialitat de les dades mèdiques de la persona treballadora

L'altra qüestió que preocupava la treballadora era la protecció de les seves dades mèdiques. En aquest punt convé dir que les mútues tenen accés a les dades mèdiques per tal d'exercir les seves funcions. Ara bé, han de complir amb una sèrie d'obligacions, entre les quals, mantenir la confidencialitat de les dades clíniques de les persones treballadores.

Per tant, el tractament de les dades de les persones treballadores afectades, així com el seu accés, restarà subjecte al compliment de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i de les disposicions que la desenvolupen (article 8 del Reial decret 625/2014).

Aquesta previsió també es recull de manera breu al Plec de condicions tècniques de la contractació del servei:

“2.1.11. Un cop complida la prestació de serveis pactada i quan ja no siguin necessàries per continuar amb l'encàrrec realitzat, les dades de caràcter personal i mèdic seran destruïdes o retornades per l'empresa adjudicatària al responsable del tractament, igual que qualsevol suport o document en què consti alguna dada de caràcter personal objecte del tractament.”

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de la Gerència de Persones i Desenvolupament Organitzatiu ha estat ajustada a dret pel que fa a l'actuació de comprovació i control que ha fet la mútua, tot i que seria més respectuós per a les persones afectades que les cites de les mútues es programessin en funció de la patologia declarada.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a la Gerència de Persones i Desenvolupament Organitzatiu** que valori la possibilitat de tenir en consideració la patologia declarada per la persona treballadora, a fi que la mútua programi una cita.
- **Recomanar a la Gerència de Persones i Desenvolupament Organitzatiu** que s'informi les persones treballadores afectades per una incapacitat del dret que tenen a presentar una queixa contra una mútua en cas que detectin una mala praxi.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.